

damenten wankel zijn en de kap ontbreekt, of, om een beeld uit het rijk der tonen te nemen, met een septime-accorde, dat onvoldoende is voorbereid en niet wordt opgelost.

Samenvattend zouden wij onze kritiek op de artikelen van Ds Diepersloot aldus kunnen beëindigen: Uitgaande van de foutieve gedachte, dat in het huwelijk de handhaving van het seksuele leven onder alle omstandigheden van primordiaal belang is te achten en van de onjuiste meening, dat veel kinderen in de meeste gevallen ellende beteekenen, is op de basis van een valsche Schriftbeschouwing en met terzijdestelling van Gods ordinantiën en geboden een moraal opgebouwd, die onder de vlag van het Evangelie zich als Christelijk aandient, maar in werkelijkheid, gezien doel en werkwijze, volkomen identiek is met het verderfelijke Neo-Malthusianisme der wereld.

Mogen, mede door deze artikelen, de oogen van velen geopend worden voor de heillooze gevolgen van een denkwijze, die in schijn schriftuurlijk, maar in wezen on-schriftuurlijk is; in schijn juist, maar in werkelijkheid een mengeling van waarheid en leugen.

A. C. D.

1) Aan vele Neo-Malthusiaansche middelen kleven n.l. fysieke bezwaren (aansleiding tot ontsteking en dergelijke); psychisch leggen ze den grond voor tal van neurosen.

2) Zie De Reformatie van 15 November 1935.

3) De vraag wat men onder dialectische theologie eigenlijk verstaan moet is moeilijk te beantwoorden. In de tot onze beschikking staande literatuur konden wij althans van deze nieuwe richting in de theologie geen enkele definitie vinden. Afgaande op het woord dialectiek zou men o.l. de dialectische theologie aldus kunnen omschrijven: geleerde strijdvaardigheid om methodisch en met juistheid de godgeleerdheid te berekenen. Welnu, strijdvaardig is ze zeker (in ons land b.v. wordt het Barthianisme gebruikt voor een scherp aanval op het Neo-Calvinisme... de artikelen van Ds Diepersloot zijn daarvan mede een sprekend voorbeeld) en geleerd is ze eveneens, maar aan de juistheid hapert wel het een en ander. Uit het vervolg van ons artikel zal dit spoedig genoeg blijken.

4) Dr G. C. Berkouwer: Karl Barth. Kampen, 1936, blz. 24.

5) Prof. Dr H. Dooyeweerd: De wetbeschouwing in Brunner's boek „Das Gebot und die Ordnungen“. A.R. Staatskunde, 1935, blz. 337.

6) Uit dezen gedachtegang is tevens te verklaren waarom de dialectische theologen (vgl. Ds J. J. Buskes: Nationale goederen. De openbaring der verborgenheid. Baarn, 1934, blz. 204) zoo gaarne schermen met de woorden uit Psalm 119: „Verberg uw geboden voor mij niet“ (Psalm 119: 19b). Het is eigenaardig merkwaardig en tevens merkwaardig eigenaardig, dat zij, die de kenbaarheid van Gods wil ontkennen, juist uit dezen Psalm een tekst gekozen hebben om hun zienswijze zoogenaamd te staven. Immers de 119de Psalm is niets anders dan een doorlopende verheerlijking van 's Heeren wet, als uitdrukking van Gods heiligen wil. Op allerlei wijze wordt daarin de zegenrijke werkzaamheid van Gods Woord als Zijn openbaring, Zijn onderrichting en Zijn ordinantie bezongen. In genoemde tekst wordt dan ook niet geboden of God Zijn wil tot nog toe verborgen gehouden wil aan ons bekend wil maken, maar gesmeekt uit den nood der ziel om Goddelijke verlichting, om dieper inzicht en vaster inleven in 's Heeren ordinantie.

7) Vgl. Prof. Dr K. Schilder: De paradox in de religie. Bij dichters en schriftgeleerden. Amsterdam, 1927, blz. 65.

UIT DE SCHRIFT

De Tempelbron en de Doodse Zee.

En het zal leven, alles waarheen deze beek zal komen. Ezechiël 47: 9, slot.

Die beek, dat is toch wat met die beek! Ezechiël schouwt gespannen toe: welk een geweldig iets wordt hem in een visioen getoond!

Die beek, komend vanuit het heiligdom, van onder den Tempeldorpel — een frissche watersprank: o, hoe kabbelt dat heldere water klokkend te voorschijn — en zie, zie, daar gaat Ezechiël met zijn hemelschen geleider den loop der beek na, het meetsnoer doet dienst.

Duizend ellen zijn gemeten — ze staan stil; Ezechiël moet de beek doorwaden; het water is nog niet diep, een centimeter of tien, het raakt hem tot de enkels.

Weer duizend ellen — opnieuw gaat de profeet er in: hoe is het water gewassen! 't Raakt hem tot aan de knieën.

Opnieuw duizend ellen — dezelfde handeling vindt plaats: wat rijst het water! 't Klimt reeds tot Ezechiëls lendenen.

En voor de vierde maal worden duizend ellen afgelegd: het stroompje is een riviertje geworden, de man Gods kan er niet meer door, tenzij dan zwemmend.

Welk een levenskrachtig water!

Verwonderd keert nu de ziener des HEEREN, met zijn gids, op zijn schreden terug — maar om zich nog meer te verwonderen.

Zie, reeds nu is er, aan beide zijden der beek, lieflijk geboomte opgeschoten, met frisch-groen loof.

De Godsrivier vloeit over!

Wien zien wij hier, als op den achtergrond van dit visioen?

Wien anders dan Christus, de Fontein des levens?

De beek van Zijn heil borrelt op uit het Allerheiligste, uit het souverain welbehagen des Heeren HEEREN — en ze stroomt langs „het altaar“, langs het Kruis, waar de groote Hoogepriester Zijn bloed stort, tot vergeving van zonden —

en het zal leven, alles, waarheen deze beek zal komen!

Hoor ge niet de dringende, heldere stem, komend uit het zacht gekabbel van deze frissche beek: „Zoo iemand dorst heeft, die kome, en drinke — wie gedronken zal hebben van het water, dat Ik hem geven zal, dien zal in eeuwigheid niet dorsten!“ —?

Het zal ALLES leven.

Alles?

Maar waarheen richt zich deze beek, uit den Tempel ontspringend?

Hoor, wat de hemelsche geleider tot Ezechiël zegt: „

„Dat water stroomt naar de oostelijke streek en vloeit naar de vlakke, en als ze in de zee komen bij het bitter-zoute water, dan wordt dat water gezond.“

Wie geografische kennis van Palestina bezit, begrijpt het nu: met die „oostelijke streek“, die „vlakke“, dat „bitter-zoute water“ wordt bedoeld op het gebied van de Doodse Zee.

Dat is de plaats, waar een der zwaarste oordeelen van God over de zonde der menschen nagloeit.

Dat woeste landschap, met zijn grillige steenblokken, loodrechte bergwanden, verwoerden, uitgebranden bodem, blauw-schemerende zout-kristallen geluigt van Gods vloek over Sodom en Gomorra.

En dan dat effen-zwarte oppervlak der Doodse Zee, waar geen teken van leven zich vertoont, omdat de dieren des velds het landschap mijden, de visschen in dat-met-zout-verzadigde-water niet kunnen leven, de vogels wel weten, dat ze spoedig bedwelmd worden door de vergiffige dampen!

O, schoon is het — maar: huiveringwekkend-schoon: afdruk van de gerechtigheid des Almachtigen.

— Welnu, daar zal 't ALLES leven!

Het water der Tempelbeek zal saamvloeden met het water der Doodse Zee, en 't ontgiftigen, zoodat het drinkbaar, vruchtbaar wordt — zoodat een overvloed van visch deze zee vervullen zal, en vruchtbaar geboomte de gevloekte streek omzetten in een paradijs van het leven!

Het zal leven, alles, waarheen deze beek zal komen!

Wij zien niets van vervulling, niet waar?

Wanneer we de werkelijkheid in Palestina toetsen aan de voorspelling in dit visioen — we herinneren ons haastiglijk, dat de Doodse Zee nog het beeld vertoont als in Ezechiëls dagen: het beeld van barren huiver en somberen vloek.

Maar zijn we dan zulke „natuurlijke menschen“?

Kunnen we dan niet onderscheiden de dingen, die des Geestes Gods zijn?

Zien we dan niet den glans der veel hogere heerlijkheid doorgloeien, door de vormen van dit visioen?

Ziel gij, zie ik dan niet het Kruis van Christus?

Dat Kruis bewijst, veel meer dan de Doodse Zee, dat de bezoldiging der zonde de dood is. De vloek van God rust in volle maat op dien eenzamen, zwoegenden Kruiseling, en waar Gods vloek heerscht, daar wijkt alle leven....

O, maar zie, zie, hoe de levenskrachtige beek uit den Tempel overwint:

Christus Jezus doet in Zijn gewillig volbrengen van Zijn lijdens- en stervensgang de wateren des levens uitbreken uit het heiligdom in de hemelen — ze ruischen naar omlaag — ze vloeien van dat vloekbeladen kruishout uit, naar alle zijden, over heel de doode, dorre aarde heen!

Welk een wonder: elk dood zondaarshart, waartegen dat levende water aanbots, wordt een bron van leven, springende tot in het eeuwige leven.

Het zal leven, alles, waarheen deze beek zal komen!

Hoe dringt, lokt, noodigt de stem van Hem, Die DE LEVENSRON is:

„Zoo iemand dorst, die kome tot Mij en drinke!“

J. SMELIK.

1) Zie heel het hoofdstuk.

2) Vertaling van Prof. Dr A. Noordt, „Ezechiël“, 1932, blz. 489.

KERKELUK LEVEN

Indrukken van de Generale Synode.

De onrustige Donderdag.

Zooals men weet, is er door de Generale Synode een commissie van acht personen benoemd, die de opdracht heeft, bepaalde „opvattingen“ naar haar zakelijke betekenissen te onderzoeken en te toetsen aan Schrift en belijdenis. Deze opvattingen hebben betrekking op de punten:

algemeene genade;
genadeverbond;
onsterfelijkheid der ziel;
pluriformiteit der kerk;
vereniging der beide naturen van Christus;
zelfonderzoek.

Blijkens den titel van dit „Reformatie“-artikel zal ik het hier niet hebben over dit besluit als zoodanig. Want het is genomen op een anderen dag, dan die hierboven in den titel aangeduid is. Al meen ik, dat de Synode wijs zou gedaan hebben, indien zij den weg was opgegaan, dien Prof. Greijdanus haar wees (omdat dan eventuele afwijkingen van Schrift en belijdenis langs den normalen weg hadden kunnen worden behandeld), toch heeft het geen zin, hierover thans na te pleiten. Evenmin heeft het zin, er breed over uit te weiden, dat de weg, waarijns het eindelijk aangenomen voorstel het tenslotte „gehaald“ heeft, ietwat wonderlijk is geweest, zooals trouwens heel deze aangelegenheid op betrekkelijk verrassende manier aan de orde gesteld is, zonder dat uit den boezem der kerken zelf in dezen ook maar een enkele vraag tot de synode gericht was. Naar mijn meening is veel van wat eerst scheef getrokken werd, al dadelijk op den bewusten Donderdag in zijn verderen voortgang gestuit, en heeft met name de samenstelling der hierboven genoemde commissie tenslotte het gevaar van een van boven af op het leven ingrijpende inquisitie bezworen, en de commissie meer den door mijzelf begeerden weg van onderlinge samenspreking aangewezen.

Laat ik dus het besluit verder voor wat het is, toch moet mij een enkel woord van het hart over dien „onrustigen Donderdag“, die de eerste ronde heeft doen beleven van het over dit onderwerp ontketende debat. Die eerste ronde heeft — en ik ben daar blij om — al dadelijk een mij persoonlijk zeer bedenkelijk schijnend voorstel der rapporterende commissie den pas afgesneden. Inzoooverre is er dus een vrij bevredigend eind gekomen aan de beraadslagingen van Donderdag 10 September.

Maar waar niet zoo gauw een eind aan te maken is, dat is de onrust, die in de kerken gewekt is door hetgeen dien dag gezegd, en vandaar in de pers doorgegeven is. Al hebben de aanwezige persmensen hun best gedaan, om met bewaring van de objectiviteit toch zooveel mogelijk de kwade gevolgen van een al te openhartig persverslag te voorkomen (waarvoor men hun slechts dankbaar kan zijn), toch konden zij niet verhellen, dat naar buiten tot op de straten van Askalon en van Samaria, mitsgaders van Jeruzalem, bepaalde beweringen zijn doorgegeven, die van het leven der Gereformeerde Kerken, en van het werk van bepaalde leden der Kerken een m.i. geheel onjuist beeld gaven. In de tweede ronde (in openbare zitting) heeft de voorzitter der Synode de sprekers bij voorbaat er aan herinnerd, dat wat zij zeiden, in de pers zou komen, en hun daarom verzocht, hiermee te rekenen. Ik zelf heb — daarmee rekenende — dan ook in die tweede ronde niet gezegd, wat ik eigenlijk meende, en nog meen, te moeten zeggen, indien men de aan de orde gestelde kwestie volledig zou bespreken, zóó, dat elk stemhebbend lid der Synode geheel en al zou kunnen overzien de draagwijdte van zijn stem. Ik deed dat, om de door het debat in eerste ronde gewekte onrust niet te vergrooten, en in de hoop, dat, als er een commissie-van-onderzoek komen zou, althans de samenstelling dier commissie van dien aard zou kunnen zijn, dat verdere bespreking in het openbaar van het door mij (en anderen ook wel) achterwege gelaten punt niet meer strikt noodig zou zijn; hetgeen gelukkig — zie boven — het geval gebleken is. Wanneer ik dan ook aan deze aanmaning, die de praeses bij den aanvang der tweede ronde deed, herinner, is het, om te doen gevoelen, dat ook anderen dan ik meenen, dat er door het persverslag dingen verbreid zijn, die beter niet tot Askalon en andere oorden waren doorgedrongen. De kwade gevolgen zijn trouwens niet meer geheel te keeren; er is een plaats in ons vaderland, waar, enkele dagen na dien bewusten Donderdag, enkele leden der plaatselijke kerk hun uittreding om andere reden hebben trachten te rechtvaardigen, o.m. door per circulaire zich te beroepen op wat door een enkelen spreker in het Donderdagsche debat te berde gebracht was.

We zullen nu maar niet te zwaar accent laten vallen op de qualificatie van dienaren des Woords als „baardeloze knapen“. Ik weet niet, wie daarmee bedoeld zijn; ik weet alleen, dat Timotheüs en de schrijver van de Institutie, die nog pas door Prof. Dr A. Sizoo vertaald is, gezien hun leeftijd ten tijde toen ze voor het front der heilige, algemeene christelijke kerk zich stelden, zich ook alzo zouden hebben kunnen hooren betitelen. Ernstiger lijkt me de klacht, dat er facties gevormd worden, dat de toestanden in de Gereformeerde Kerken thans bedenkelijker zijn dan in de dagen vóór Assen, en dat Kuyper en Bavinck worden losgelaten.

Wat he spreker de het feit, d ten doel st Vollenhov is het be bekend. E één te An dachten i weerleggin Van nabij geen der ook nooit elkaar, en sprake is, gen, waar worden o is in een naast uitn den kan, voorgekom inzake zic gaven. Ik als ik lees blijkens e verslag d inzake d grooter m woord kw van factie van bewijs beschuldig „stormstil niet was.

Wat het ernstiger i lijkt me te doende dat in dat ver verband, b immers h bekend vr gangers it ernst te w maatschap zooals de neembaar treuurswa staat — v zake van e en sociaal zoo forsch gehoorzaam te vreezen N.S.B. en c

zijn aan d waarmee I heeft, toen kalender z sprak: „ge menscheijk vereen is, t Krings“, bl Dr A. Kuyp machtigen van direct niet geheel had de spr evenmin o waarmee o kanselhouw toebetrouwe dreigen weg van wier d werd, ande voordragen, bedoelen m tegen wat i wie overigen dat zij bela dogmahistor formeerde u de synthese al hun kn varen van methodisme en in dezen dan velen e zeer vaststa uit dien de het hooger En van wie begeerlijk te tandis preci in het geval door eerstg genoemd ge baardheid als door die twi het huidst ov men zich a stormklok t zeer zeker z willekeurige Daar is v zouden wor Zeker, er z de C.D.U.-er rijke plaatse die van Bar